

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2004-2007

(ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟ)

- *Η επικαιροποίηση του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 1466/97.*
- *Το πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης έχει δημοσιευθεί στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: <http://www.mnec.gr>*

ΜΑΡΤΙΟΣ 2005

**ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2004-2007**

Περιεχόμενα

- 1. Εισαγωγή**
- 2. Πρόσφατες Εξελίξεις και Προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας**
  - 2.1 Η Ελληνική Οικονομία την περίοδο 2003-2004
  - 2.2 Βασικό Σενάριο Ανάπτυξης 2005-2007
- 3. Οικονομική Πολιτική την περίοδο 2005-2007**
  - 3.1 Δημοσιονομική Πολιτική και Προοπτικές την περίοδο 2005-2007
- 4. Σύγκριση του ΠΣΑ 2004 με το ΠΣΑ 2003**
- 5. Εναλλακτικά Σενάρια**
- 6. Η Διατηρησιμότητα των Δημόσιων Οικονομικών**
- 7. Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις**

1.Εισαγωγή

Το Μάρτιο του 2004 η νέα Κυβέρνηση, αμέσως μετά την ανάληψη της εξουσίας, προχώρησε σε μία εκτεταμένη απογραφή της δημοσιονομικής κατάστασης, ώστε να αποκατασταθεί πλήρως η διαφάνεια των δημοσιονομικών στοιχείων της ελληνικής οικονομίας. Ύστερα από στενή και αποδοτική συνεργασία με την Eurostat, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών υπέβαλε μια σειρά απαραίτητων αναθεωρήσεων των δημοσιονομικών στοιχείων, ώστε να καλυφθούν οι ελλείψεις αυτών που είχαν υποβληθεί προγενέστερα. Η αναθεώρηση των στοιχείων του ελλείμματος και του χρέους κάλυψε την περίοδο 1997-2003. Σχετικά με τις στατιστικές αυτές αναθεωρήσεις δημοσιεύτηκε στις 22-11-2004 έκθεση από την Eurostat, που διευθετεί τις υφιστάμενες από καιρό εκκρεμότητες των δημοσιονομικών στοιχείων και εξασφαλίζει την εναρμόνιση των τελευταίων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του συστήματος Εθνικών λογαριασμών ESA 95.

Η παρούσα αναθεώρηση του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ) έγινε μετά από την αποσαφήνιση των στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προαναφερθείσες τροποποιήσεις. Η αναθεώρηση του προγράμματος παρέχει ένα σενάριο βάσης, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα οριστικά δημοσιονομικά στοιχεία για το 2004 έτσι όπως καταγράφηκαν στην εξαμηνιαία έκθεση δημοσιονομικών στοιχείων του Μαρτίου 2005, όπως επίσης και τις συστάσεις του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 104.9 της Συνθήκης. Επίσης παρέχονται δύο εναλλακτικά σενάρια τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις αβεβαιότητες που υπάρχουν σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης.

Σε όλα τα σενάρια, η προσπάθεια για δημοσιονομική πειθαρχία διασφαλίζει ότι ο στόχος για δημόσιο έλλειμμα κάτω από την τιμή αναφοράς θα επιτευχθεί πλήρως και μέσα στα χρονικά περιθώρια των συστάσεων του Συμβουλίου της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2005 σύμφωνα με το άρθρο 104.9 της Συνθήκης. Έτσι, με αξιόπιστη στατιστική βάση, καθίσταται πλέον δυνατή η προώθηση και εφαρμογή υπεύθυνης, διαφανούς και αποτελεσματικής δημοσιονομικής πολιτικής. Μετά την αποσαφήνιση των στατιστικών θεμάτων, το παρόν ΠΣΑ επικεντρώνεται στην εξάλειψη του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος ως το τέλος του 2006.

Οι δημοσιονομικές εξελίξεις το 2003-2004 χαρακτηρίστηκαν από τέσσερα σημαντικά γεγονότα: τις επιπτώσεις του εκλογικού κύκλου, την υπέρβαση των δαπανών που αφορούσαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες, την υστέρηση των εσόδων σε σχέση με ότι είχε προϋπολογισθεί και την επίπτωση των στατιστικών αναθεωρήσεων των δημοσιονομικών στοιχείων.

Η οικονομική πολιτική μεσοπρόθεσμα, δηλ. το 2005-2007, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις:

- Να επαναφέρει το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από την τιμή αναφοράς μέχρι το τέλος του 2006 και να είναι συμβατή με τις συστάσεις του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 104, παράγραφος 9 της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2005.
- Να επαναφέρει τα δημοσιονομικά μεγέθη σε πτωτική πορεία, παρέχοντας επίσης και ένα περιθώριο ασφαλείας σύμφωνα με τις συστάσεις των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής.
- Να είναι συνεπής με τις συστάσεις των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής και, ειδικότερα, να επιταχύνει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Η παρούσα επικαιροποίηση του ΠΣΑ, παρέχει μια αναθεώρηση των οικονομικών εξελίξεων στην Ελλάδα για την περίοδο του 2003-2004, καθώς και τις προβλέψεις για την περίοδο του 2005-2007. Αν και υπάρχουν πολλοί κίνδυνοι και αβεβαιότητες για το διεθνές περιβάλλον, οι φόβοι για εκτροχιασμό της παγκόσμιας ανάπτυξης μειώνονται, ενώ ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα παραμείνει μεσοπρόθεσμα σε σχετικά χαμηλά επίπεδα.

Το υπόλοιπο του προγράμματος διαμορφώνεται ως εξής: το κεφάλαιο 2 παρουσιάζει τις οικονομικές εξελίξεις το 2003 και το 2004, καθώς επίσης και τις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις για την περίοδο 2005-2007. Οι υποθέσεις για το πλαίσιο της οικονομικής και ειδικότερα της δημοσιονομικής πολιτικής παρουσιάζονται στο τρίτο κεφάλαιο. Στο τέταρτο κεφάλαιο συγκρίνεται το ΠΣΑ2003 με το παρόν επικαιροποιημένο ΠΣΑ. Στο πέμπτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται δύο εναλλακτικά σενάρια με ρυθμούς ανάπτυξης σημαντικά χαμηλότερους από αυτούς του βασικού σεναρίου. Τέλος, στο έκτο και έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται αντίστοιχα η διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και οι βασικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

2. Πρόσφατες Εξελίξεις και Προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας

Ο πίνακας 1, παρουσιάζει τα κύρια μακροοικονομικά μεγέθη και τις προβλέψεις του επικαιροποιημένου προγράμματος σταθερότητας και ανάπτυξης (ΠΣΑ) της ελληνικής οικονομίας για την περίοδο 2003-2007, καθώς επίσης και τις υποθέσεις που υιοθετούνται για το εξωτερικό περιβάλλον.

Πίνακας 1. Μεγέθυνση και Σχετικά Μεγέθη
(% μεταβολές)

	2003	2004	2005	2006	2007
ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	4,7%	4,2%	3,9%	4,0%	4,2%
ΑΕΠ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΓΟΡΑΣ (δισεκατομμύρια ευρώ)	153,5	165,3	178,1	191,5	205,5
ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗΣ ΑΕΠ (% ΜΕΤΑΒΟΛΗ)	3,5%	3,4%	3,8%	3,4%	3,0%
ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	3,4%	2,9%	3,2%	3,0%	2,7%
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	1,3%	2,8%	1,5%	1,5%	1,6%
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	3,3%	1,3%	2,3%	2,5%	2,6%
ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	0,8%	4,4%	3,0%	2,3%	2,2%
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	-5,2%	-6,1%	-3,5%	-2,8 %	-2,2%
ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	109,3%	110,5%	108,0%	103,9%	99,9%
1. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	4,0%	3,3%	3,4%	3,4%	3,4%
2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	-2,3%	6,5%	1,5%	-0,3%	-0,4%
3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	13,7%	4,9%	4,1%	5,6%	6,3%
4. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (% ΑΕΠ)	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0,1%
5. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,0%	10,0%	7,8%	8,0%	7,0%
6. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	4,8%	8,2%	4,1%	4,5 %	4,7%
<i>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΕΠ</i>					
7. ΕΓΧΩΡΙΑ ΖΗΤΗΣΗ (εκτός αποθεμάτων)	5,9%	4,6%	3,6%	3,7%	4,0%
8. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	0,1%	0,1%	-0,1%	-0,1%	0,1%
9. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	-1,3%	-0,5%	0,4%	0,4%	0,1%

	2004	2005	2006	2007
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ	2,1%	2,6%	3,5%	3,6%
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ	4,0%	4,6%	4,8%	5,1%
ΕΥΡΟ/ΔΟΛ ΗΠΑ	1,24	1,32	1,32	1,32
ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΟΣΑ	3,6%	2,9%	3,1%	2,9%
ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΕ- 25	2,4%	2,0%	2,4%	2,4%
ΟΓΚΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ, εκτός ΕΕ	12,8%	8,6%	7,7%	7,7%
ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ (ΔΟΛ ΗΠΑ ΑΝΑ ΒΑΡΕΛΙ)	37,8	44,8	41,4	35,0

2.1 Η Ελληνική Οικονομία την περίοδο 2003-2004

2.1.1 Η Ελληνική Οικονομία το 2003

Το 2003, η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα ήταν ιδιαίτερα έντονη και ο ρυθμός ανάπτυξης έφτασε το 4,7%, υπερβαίνοντας αρκετά το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Η συμβολή της συνολικής εγχώριας ζήτησης στην άνοδο του ΑΕΠ, ήταν 5,8 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών είχε αρνητική συμβολή 1,3 εκατοσטיαίων μονάδων. Η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις, διατηρήθηκαν σε υψηλά επίπεδα και συνέβαλαν περισσότερο από 6,2% στην αύξηση του ΑΕΠ. Υψηλές ήταν και οι δημόσιες επενδύσεις που συνδέονταν με τις εισροές από την ΕΕ. Οι πόροι του ταμείου συνοχής και η επιτάχυνση της προετοιμασίας για τους Ολυμπιακούς αγώνες συνοδεύτηκε από ισχυρές ιδιωτικές επενδύσεις.

Ο πληθωρισμός συνέχισε να είναι υψηλότερος από το μέσο όρο της ΕΕ. Ο αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης αυξήθηκε κατά 3,4% το 2003 και ο μέσος εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε επίσης κατά 3,4%, υπερβαίνοντας κατά 1,3 ποσοστιαίες μονάδες το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αυτή η αύξηση του πληθωρισμού μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στην ισχυρότερη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας (αποτέλεσμα Ballassa-Samuelson).

Οι εξελίξεις στην αγοράς εργασίας ήταν μάλλον θετικές. Η συνολική απασχόληση το 2003 αυξήθηκε κατά 1,3%, λόγω της αυξημένης ζήτησης εργασίας για τα ολυμπιακά έργα και, κατά συνέπεια, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 10,4% του εργατικού δυναμικού από 10,9% το 2002 (εθνικολογιστικά στοιχεία σύμφωνα με τη νέα έρευνα εργατικού δυναμικού).

Στο δημοσιονομικό τομέα υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους προϋπολογισθέντες στόχους του ελλείμματος και του χρέους της γενικής κυβέρνησης. Το αναθεωρημένο έλλειμμα ανήλθε στο 5,2% του ΑΕΠ, το οποίο είναι 3,8% υψηλότερο από τις προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο ΠΣΑ2003. Αυτή η απόκλιση από το στόχο, οφείλεται κυρίως στις προαναφερθείσες στατιστικές αναθεωρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, η αλλαγή στο έλλειμμα του 2003 προήλθε, από την προς τα κάτω αναθεώρηση των φορολογικών εσόδων, από την προς τα κάτω αναθεώρηση των εσόδων από την ΕΕ (στο πλαίσιο των προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων), από την αναταξινόμηση πληρωμής από το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο στην Κυβέρνηση ως χρηματοοικονομικής συναλλαγής, από την υποεκτίμηση των αμυντικών δαπανών, την υπερεκτίμηση του πλεονάσματος των ασφαλιστικών ταμείων, τη διευθέτηση του χρέους των νοσοκομείων που δεν είχαν καταχωρηθεί στο παρελθόν και τέλος, από την υποεκτίμηση των τόκων του δημοσίου χρέους. Η δημοσιονομική απογραφή οδήγησε επίσης σε μια αναθεώρηση προς τα πάνω των στοιχείων για το δημόσιο χρέος του 2003, κατά 7,6 εκατοστιαίες μονάδες (του ΑΕΠ) σε σχέση με αυτό που προβλεπόταν στο ΠΣΑ 2003, με συνέπεια το χρέος της γενικής κυβέρνησης να ανέλθει στο 109,3% του ΑΕΠ. Η αναθεώρηση αυτή του χρέους προήλθε κυρίως από την ενσωμάτωση των κεφαλαιοποιημένων τόκων που δεν είχαν περιληφθεί προηγουμένως και την υπερεκτίμηση των αποθεματικών των ασφαλιστικών ταμείων. Αυτές οι αναθεωρήσεις οδήγησαν σε μια σημαντική μείωση της συμβολής των “προσαρμογών” στην αύξηση του χρέους.

**Πίνακας 2: Επιλεγμένοι Οικονομικοί Δείκτες 2003-2004
(% μεταβολές)**

	2003		2004	
	ΠΣΑ2003	ΠΣΑ2004	ΠΣΑ2003	ΠΣΑ2004
1. ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	4,0%	4,7%	4,2%	4,2%
2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	9,7%	13,7%	7,0%	4,9%
3. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΚΑΤΑ ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	-0,1%	-3,3%	0,2%	0,5%
4. ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	3,5%	3,4%	3,0%	2,9%
5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	-1,4%	-5,2%	-1,2%	-6,1%
6 ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	101,7%	109,3%	98,5%	110,5%
7. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	9,0%	10,4%	8,0%	11,0%

2.1.2 Η Ελληνική Οικονομία το 2004

Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ το 2004 διαμορφώθηκε στο 4,2%. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 4,9%, συμβάλλοντας κατά 1,3% στην αύξηση του ΑΕΠ. Ο μικρότερος ρυθμός αύξησης των επενδύσεων σε σχέση με τον προβλεπόμενο στο ΠΣΑ του 2003 οφείλεται στην επιβράδυνση της κατασκευαστικής δραστηριότητας το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ενώ η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ανέκαμψε στο τέλος του έτους μετά από σημαντική μείωση που σημείωσε κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία σηματοδοτούν ότι η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης παρέμεινε υψηλή το 2004 στο 3,3%, χαμηλότερη όμως από το 4% του 2003. Οι αγορές επιβατικών αυτοκινήτων αυξήθηκαν κατά 15,7% και τα δάνεια προς τα νοικοκυριά συνέχισαν να αυξάνουν με υψηλό ρυθμό που έφθασε το 28,5%.

Όσον αφορά στο εξωτερικό ισοζύγιο, εκτιμάται ότι οι εξαγωγές και οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε σταθερές τιμές κατά 10,0% και 8,2% αντίστοιχα. Κατά συνέπεια, η συμβολή του εξωτερικού τομέα στην αύξηση του ΑΕΠ ήταν αρνητική κατά 0,46%. Τα αυξημένα έσοδα από τη ναυτιλία και τον τουρισμό συνέβαλαν στη μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου.

Η συνολική απασχόληση (σύμφωνα με την νέα έρευνα εργατικού δυναμικού βασισμένη σε ένα νέο δείγμα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2001), αυξήθηκε το 2004 κατά 2,8%, όμως η μεγαλύτερη αύξηση που σημείωσε το εργατικό δυναμικό (3,6%) είχε ως αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να αυξηθεί στο 11%.

Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού (σύμφωνα με τον εναρμονισμένο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) ήταν 3,0% το 2004, παραμένοντας υψηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης και αντανακλώντας την ύπαρξη ισχυρής εγχώριας ζήτησης και θετικού παραγωγικού κενού καθώς και τις υψηλότερες τιμές ενέργειας. Η διαφορά πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδας και Ευρωζώνης μειώθηκε στις 0,9 ποσοστιαίες μονάδες από 1,3 το 2003 και 1,6 σε 2002.

Στον τομέα των δημόσιων οικονομικών, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε στο 6,1% και το χρέος στο 110,5% του ΑΕΠ. Και τα δύο αυτά μεγέθη παρουσιάζουν μεγάλη απόκλιση από τους στόχους που είχαν τεθεί στο ΠΣΑ 2003, κυρίως λόγω της επίπτωσης των στατιστικών αναθεωρήσεων, της υπέρβασης των δαπανών που σχετίζονται με τους ολυμπιακούς αγώνες, καθώς επίσης και άλλων υποεκτιμήσεων προϋπολογισθέντων μεγεθών και της σημαντικής υστέρησης των εσόδων σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα.

Ο πίνακας 3 παρουσιάζει τα στοιχεία του προϋπολογισμού του 2004, όπως αυτά υποβλήθηκαν στη Βουλή των Ελλήνων το 2003 καθώς και τις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2005 και τα τελικώς πραγματοποιηθέντα το 2004, όπως αυτά καταγράφηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το Μάρτιο του 2005.

Πίνακας 3: Έσοδα και Δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης το 2004

Εκατομμύρια Ευρώ	Προϋπολο- -γισμός (1)	Εκτίμηση * (2)	Τελικό Αποτέλεσ μα (3)	Διαφορά (2)-(3)
1. ΕΣΟΔΑ	45540	43747	42318	+1429
(α) ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	41420	40700	39236	+2184
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ</i>				
i. ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	16385	16710	16458	+252
ii. ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	24341	23870	22995	+875
(β) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	4120	3047	3082	-35
2. ΔΑΠΑΝΕΣ	51800	55014	54986	+28
(α) ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	42550	45414	45471	-57
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ</i>				
i. ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	16404	17285	17809	-524
ii. ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	16396	18606	18196	+410
iii. ΤΟΚΟΙ	9750	9523	9466	+57
(β) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	9250	9600	9515	+85
3. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (1-2)	-6260	-11267	-12668	+1401
4. ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ESA 95	4230	2577	2520	+57
5. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (3+4)	-2030	-8690	-10148	+1458

*Εκτίμηση Προϋπολογισμού 2005

Πηγή: Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού

2.2 Βασικό Σενάριο Ανάπτυξης 2005-2007

Το βασικό σενάριο για την περίοδο του 2005-2007, παρουσιάζεται στον πίνακα 4. Το σενάριο αυτό είναι βασισμένο στις ακόλουθες υποθέσεις για το εξωτερικό περιβάλλον και το πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής:

- Για το εξωτερικό περιβάλλον, αν και υπάρχουν κάποιοι κίνδυνοι, η γενική εικόνα είναι μάλλον θετική. Η οικονομική ανάκαμψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης έχει πλέον εδραιωθεί. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ΟΟΣΑ συγκλίνουν στην πρόβλεψη ότι οι τιμές του πετρελαίου τα επόμενα χρόνια θα ακολουθήσουν καθοδική τάση και ότι ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Ως υπόθεση εργασίας, η τιμή του πετρελαίου προβλέπεται να μειωθεί από 44,8\$ ανά βαρέλι το 2005 στα 35\$ το 2007.
- Στο δημοσιονομικό τομέα, ο κυβερνητικός στόχος είναι να μειωθεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε επίπεδα κάτω του 3% του ΑΕΠ το 2006 (ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις συστάσεις του Συμβουλίου, άρθρο 104 παράγραφος (9) της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2005) και να υποχωρήσει σημαντικά ο λόγος χρέους/ΑΕΠ. Οι ονομαστικές αυξήσεις μισθών και συντάξεων θα υπερβούν τον πληθωρισμό, ενισχύοντας έτσι την άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Για τα έτη 2005-2007, προβλέπεται ικανοποιητικός ρυθμός ανάπτυξης, κατά μέσο όρο 4% σε ετήσια βάση. Παρά τις χαμηλότερες δημόσιες επενδύσεις λόγω της ολοκλήρωσης των έργων των Ολυμπιακών Αγώνων, οι συνολικές επενδύσεις εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά στην άνοδο του ΑΕΠ, ενώ υψηλός θα είναι και ο ρυθμός μεταβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η συμβολή του εξωτερικού τομέα στην αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται θετική, με τις εξαγωγές να αυξάνονται, λόγω της ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, ενώ ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών αναμένεται να επιβραδυνθεί λόγω της ολοκλήρωσης των έργων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Εκτός από το θετικό εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον και τις ευνοϊκές προοπτικές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων, οι θετικές προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας ενισχύονται από τους ακόλουθους παράγοντες:

- Η Κυβέρνηση εφαρμόζει ένα μείγμα οικονομικής πολιτικής, που στοχεύει στον εξορθολογισμό και την απλοποίηση του φορολογικού συστήματος (πρόσφατη φορολογική μεταρρύθμιση), τη μείωση της γραφειοκρατίας και την παροχή πρόσθετων επενδυτικών κίνητρων (νέος αναπτυξιακός νόμος) ώστε να τονωθεί η ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα. Επιπλέον, προωθούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και αποκρατικοποιήσεις που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

- Τα τελευταία χρόνια ο επιχειρηματικός τομέας έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο. Η κεφαλαιακή διάρθρωση είναι υγιέστερη, τα χρηματοοικονομικά έξοδα έχουν μειωθεί σε πολύ χαμηλά επίπεδα και η αποδοτικότητα έχει βελτιωθεί. Οι πωλήσεις και τα κέρδη (λειτουργικά και καθαρά) των επιχειρήσεων που είναι εισηγμένες στο ΧΑΑ, αυξήθηκαν με υψηλούς ρυθμούς. Ο λόγος των κερδών ως προς τον κύκλο εργασιών υπερβαίνει το 10%. Η αποδοτικότητα των επιχειρήσεων θα ενισχυθεί ουσιαστικά από τη μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες (κατά τη διάρκεια των επόμενων τριών ετών) και τα σημαντικά νέα επενδυτικά κίνητρα εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν στη σημαντική άνοδο των επιχειρηματικών επενδύσεων.
- Οι μέσες πραγματικές ακαθάριστες αμοιβές και το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα θα ενισχύσουν την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης.
- Τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα, (νοικοκυριά και επιχειρήσεις) θα συνεχίσουν να αυξάνονται με υψηλούς ρυθμούς (ο λόγος των δανείων προς το ΑΕΠ βρίσκεται περίπου στο μισό του μέσου όρου της Ευρωζώνης).
- Οι μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές έχουν δημιουργήσει σημαντικές θετικές εξωτερικές οικονομίες, οι οποίες βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγική ικανότητα της οικονομίας, ενώ προωθούν και την ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα.
- Προετοιμάζεται νέο νομικό πλαίσιο για τις συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα για άμεση υποβολή στη Βουλή των Ελλήνων. Ο νόμος αυτός αναμένεται να ενθαρρύνει περαιτέρω τις πρωτοβουλίες για ιδιωτικές επενδύσεις.

Η επίπτωση της ανάπτυξης στην απασχόληση που ήταν περιορισμένη τα προηγούμενα χρόνια, εκτιμάται ότι θα αυξηθεί. Για τα έτη 2005-2007, η απασχόληση προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,5% ετησίως και το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί στο 8,9% το 2007 από 11,0% το 2004.

Το 2005, θα λάβει χώρα μία μεγάλης κλίμακας προσπάθεια δημοσιονομικής σταθεροποίησης. Αν και υπάρχει μια σημαντική επιβάρυνση λόγω της μεγαλύτερης αύξησης του ελλείμματος του 2004 (0,9% εκατ. μονάδες ως προς το ΑΕΠ: μεταξύ πραγματοποιήσεων Μαρτίου 2005 σε σχέση με τις εκτιμήσεις που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του 2005), το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης θα μειωθεί δραστικά φέτος κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες ως προς το ΑΕΠ και το Δημόσιο Χρέος θα περιοριστεί στο 108% του ΑΕΠ. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης ταυτόχρονα με την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της συλλογής των φόρων, η σημαντική περικοπή των πρωτογενών τρεχουσών δαπανών καθώς και οι χαμηλότερες δαπάνες του ΠΔΕ, μετά από την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων, θα συμβάλλουν στον παραπάνω στόχο. Σημειώνεται, ότι οι μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων ανήλθαν το 2004 στο 1,6% του ΑΕΠ. Για την περίοδο 2006-2007 προβλέπεται περαιτέρω μείωση του ελλείμματος και του χρέους. Παρά τη βαθμιαία

μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά μετά από το 2005, ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης (από την επενδυτική δραστηριότητα και την ιδιωτική κατανάλωση), καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, θα διατηρήσουν τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ σε υψηλά επίπεδα. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, θα μειωθεί περαιτέρω στο 2,8% του ΑΕΠ το 2006 και στο 2,2% το 2007. Το πρωτογενές πλεόνασμα εκτιμάται στο 1,9% του ΑΕΠ το 2005, 2,6% το 2006 και 3,2% το 2007. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ θα μειωθεί στο 99,9% το 2007, από 108% το 2005. Ο πληθωρισμός θα επιβραδυνθεί σταδιακά από το 2006.

Πίνακας 4: Επιλεγμένοι Οικονομικοί Δείκτες 2005-2007

	2005		2006		2007	
	ΠΣΑ2003	ΠΣΑ2004	ΠΣΑ2003	ΠΣΑ2004		ΠΣΑ2004
1. ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	4,0%	3,9%	3,8%	4,0%		4,2%
2. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	5,7%	4,1%	5,5%	5,6%		6,3%
3. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	-1,0%	-0,8%	-1,0%	-0,9%		-0,8%
4. ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗ Σ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	2,8%	3,2%	2,6%	3,0%		2,7%
5 ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	-0,5%	-3,5%	0,0%	-2,8%		-2,2%
6 ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	94,6%	108,0%	90,5%	103,9%		99,9%
7. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	7,4%	10,5%	7,0%	9,8%		8,9%

3. Η Οικονομική Πολιτική την περίοδο 2005-2007

Η οικονομική πολιτική, μεσοπρόθεσμα (2005-2007) αντιμετωπίζει τις ακόλουθες σημαντικές προκλήσεις:

- Να επαναφέρει το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από την τιμή αναφοράς μέχρι το τέλος του 2006, να μειώσει το λόγο χρέους/ΑΕΠ και να είναι συμβατή με τις συστάσεις του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 104, παράγραφος 9, της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2005.
- Να επαναφέρει μεσοπρόθεσμα τα δημοσιονομικά μεγέθη σε πτωτική πορεία, παρέχοντας επίσης και ένα περιθώριο ασφαλείας σύμφωνα με τις συστάσεις των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής.
- Να είναι συνεπής με τις συστάσεις των Γενικών Προσανατολισμών Οικονομικής Πολιτικής και, ειδικότερα, να επιταχύνει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Η δημοσιονομική πολιτική για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, θα βασιστεί στη διατήρηση υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων, που είναι συνεπής με τη μείωση των δαπανών και την αύξηση των τρεχόντων εσόδων, κυρίως μέσω κινήτρων για μεγαλύτερη αποδοτικότητα, υψηλότερη επενδυτική δραστηριότητα και ενίσχυση της ανάπτυξης. Μερικά από τα μέτρα που ανακοινώθηκαν ήδη ή που περιλήφθηκαν στον προϋπολογισμό του 2005 είναι:

Φορολογική μεταρρύθμιση (Επιχειρήσεις) Ο φορολογικός συντελεστής των κερδών των επιχειρήσεων θα μειωθεί σταδιακά μέχρι το 2007. Οι εταιρείες θα μπορούν να εκπίπτουν από τα καθαρά τους έσοδα, το ήμισυ των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη, ώστε να προωθηθούν στόχοι συμβατοί με τη στρατηγική της Λισσαβόνας.

Μέτρα για τα τρέχοντα φορολογικά έσοδα. Τον Ιούλιο ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο ο νόμος 3259/2004, που παρέχει τη δυνατότητα ρύθμισης φορολογικών εκκρεμοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των ληξιπροθέσμων οφειλών προς το κράτος, του επαναπατρισμού κεφαλαίων και των εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων των ελευθέρων επαγγελματιών και των επιχειρήσεων). Για το 2004, η αναμενόμενη επίπτωση στα έσοδα είναι περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ (0,2% του ΑΕΠ), ενώ το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων από αυτό το νόμο (περίπου 1.200 εκατομμύρια ευρώ ή 0,70% του ΑΕΠ) θα εισπραχθούν κατά τη διάρκεια του 2005. Με μια συντηρητική εκτίμηση, στον κρατικό προϋπολογισμό του 2005 έχουν ενταχθεί έσοδα της τάξης των 600 εκατομμυρίων ευρώ (ή 0,35% του ΑΕΠ), διατηρώντας τα υπόλοιπα ως ένα περιθώριο ασφαλείας αν υπάρξουν αποκλίσεις στα έσοδα, στην περίπτωση που ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης αποδειχθεί χαμηλότερος από την παρούσα πρόβλεψη. Η αντικατάσταση του ΣΔΟΕ με ένα νέο οργανισμό που επικεντρώνεται στην πάταξη της φοροδιαφυγής του παράνομου εμπορίου και του οικονομικού εγκλήματος θα συνεισφέρει στην περαιτέρω αύξηση των δημοσίων εσόδων.

Περιοπή δαπανών. Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στον κρατικό προϋπολογισμό του 2005 είναι κυρίως διαρθρωτικής φύσεως. Το μεγαλύτερο τμήμα της εξοικονόμησης στις δαπάνες προέρχεται από τη μείωση των δαπανών μετά την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων (μείωση από 1,37% του ΑΕΠ σε 0,34% του ΑΕΠ, μια εξοικονόμηση της τάξης του 1,03% του ΑΕΠ). Περαιτέρω μείωση των δαπανών στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) θα συνεισφέρει καθαρά ένα επιπρόσθετο 0,43% του ΑΕΠ.

Μέτρα έχουν επίσης ληφθεί για να εξασφαλίσουν μια σημαντική επιβράδυνση της αύξησης των ονομαστικών τρεχουσών δαπανών της γενικής κυβέρνησης, από ένα ρυθμό της τάξης του 11,1% το 2004 σε 7,8% το 2005. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν συγκρατημένες αυξήσεις στους μισθούς και στις συντάξεις, σημαντικό περιορισμό των προσλήψεων στο δημόσιο τομέα, και σημαντική μείωση (κατά 6,5%) των τρεχουσών λειτουργικών δαπανών.

Κατά συνέπεια, οι συνολικές δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης θα μειωθούν κατά 1,5% του ΑΕΠ. Οι πληρωμές τόκων του δημόσιου χρέους, θα είναι χαμηλότερες κατά 0,24% του ΑΕΠ, λόγω της ενσωμάτωσης στο χρέος των κεφαλαιοποιημένων τόκων (που καθιστά την εξυπηρέτηση του χρέους οικονομικότερη), παράλληλα με κινήσεις που θα οδηγήσουν στην επιμήκυνση του προγράμματος εξόφλησης.

Μεταρρυθμίσεις στην Κοινωνική Ασφάλιση. Θα υπάρξει μια περαιτέρω εξοικονόμηση 0,40% του ΑΕΠ, που θα προκύψει από την ολοκλήρωση εντός του 2004 της ρύθμισης καθυστερημένων οφειλών από το κράτος προς τα ασφαλιστικά ταμεία και επίσης από τη συνεχιζόμενη εφαρμογή διαρθρωτικών παρεμβάσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες μειώνουν την εισφοροδιαφυγή.

Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ). Το νομικό πλαίσιο για την προώθηση και την διευκόλυνση των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα βρίσκεται την περίοδο αυτή σε εξέλιξη, ενώ παράλληλα έχει ιδρυθεί μια αντίστοιχη Ομάδα Εργασίας. Αυτές οι ενέργειες αναμένονται να βελτιώσουν περαιτέρω την παροχή των δημοσίων υπηρεσιών και υποδομών, με το ιδιωτικό κεφάλαιο να υποκαθιστά τις περικοπές στο ΠΔΕ όπου είναι δυνατόν. Ο κύριος στόχος είναι να γίνει πλήρης εκμετάλλευση των ΣΔΙΤ απλουστεύοντας τις διοικητικές διαδικασίες, περιορίζοντας τη γραφειοκρατία και συνεπώς βελτιώνοντας την δυνατότητα σύναψης συμβάσεων στα πλαίσια των Συμπράξεων χωρίς να απαιτείται η διαδικασία επικύρωσης από την Βουλή των Ελλήνων.

Το θέμα των στατιστικών. Η ελληνική κυβέρνηση έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποκατασταθεί η διαφάνεια των δημοσιονομικών στοιχείων σύμφωνα με το ESA 95. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία συνεργάζεται πλήρως με την Eurostat ενώ εξασφαλίζεται η ανεξάρτητη λειτουργία της. Αυτό είναι σημαντικό ως ένδειξη της καθιέρωσης μιας διαφανούς

και αποτελεσματικής διαδικασίας υποβολής δημοσιονομικών στοιχείων. Στο τέλος του 2004 ψηφίσθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο νόμος βάσει του οποίου δίνεται λύση στο εκκρεμές θέμα των χρεών των νοσοκομείων. Η ΕΣΥΕ είναι ήδη σε στενή συνεργασία με την EUROSTAT προκειμένου να διευθετηθεί πολύ σύντομα το θέμα της καταγραφής των χρεών των νοσοκομείων. Επίσης, η Κυβέρνηση έχει αναλάβει τη δέσμευση να διευθετήσει κατά τη διάρκεια του 2005 το χρονίζον θέμα της στατιστικής καταγραφής των κοινοτικών εσόδων.

3.1 Δημοσιονομική Πολιτική και Προοπτικές την περίοδο 2005-2007

Οι δημοσιονομικές εξελίξεις το 2003-2004 χαρακτηρίστηκαν από τέσσερα σημαντικά γεγονότα: την επίπτωση του εκλογικού κύκλου, την υπέρβαση των δαπανών που αφορούσαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες την υστέρηση των εσόδων σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα και την υποβολή ορθών δημοσιονομικών μεγεθών, τα οποία είχαν σαν συνέπεια την σημαντική αύξηση του ελλείμματος και του χρέους από το 1997 και μετά.

Από το 2000 και μετά που η Ελλάδα έγινε μέλος της ΟΝΕ, παρά το γεγονός ότι τα προηγούμενα προγράμματα (ΠΣΑ) παρουσίαζαν βαθμιαία πτώση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης (ως ποσοστό του ΑΕΠ) – που δεν επιτεύχθηκε τελικά - η βελτίωση αυτή δεν συνοδεύθηκε από μια ανάλογη σταδιακή μείωση του δημόσιου χρέους. Το δημόσιο χρέος παρέμεινε σταθερά πάνω από το 100% του ΑΕΠ, διογκούμενο από αφανείς παράγοντες που ομαδοποιούνται στην κατηγορία "προσαρμογές ελλείμματος-χρέους". Αυτή η εξέλιξη σηματοδοτούσε το γεγονός ότι οι διάφορες χρηματοοικονομικές συναλλαγές δεν είχαν καταγραφεί επακριβώς στους λογαριασμούς του Δημόσιου τομέα.

Ο έλεγχος των δημοσίων οικονομικών και οι διαβουλεύσεις μεταξύ της Eurostat και των ελληνικών αρχών κατέστησαν αναγκαίες τις αναθεωρήσεις προκειμένου να περιορισθούν οι στρεβλώσεις των προηγούμενων στοιχείων. Οι αναθεωρήσεις περιλαμβάνουν :

- Την προς τα κάτω αναθεώρηση των εκτιμήσεων των φορολογικών εσόδων (κυρίως Φ.Π.Α)
- Την προς τα κάτω αναθεώρηση των εσόδων από τα κοινοτικά ταμεία, στο πλαίσιο υλοποίησης συγκεκριμένων προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων
- Την αναταξινόμηση πληρωμής από το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ως χρηματοοικονομικής συναλλαγής
- Τη διόρθωση της υποεκτίμησης των αμυντικών δαπανών
- Την παροχή αξιόπιστων στοιχείων για τα πρόσφατα έτη σχετικά με το πλεόνασμα των ασφαλιστικών ταμείων
- Την ενσωμάτωση των κεφαλαιοποιημένων τόκων στο έλλειμμα και το χρέος
- Την αναταξινόμηση των κεφαλαιακών ενισχύσεων του δημοσίου προς τις Δημόσιες Επιχειρήσεις ως "κεφαλαιακές μεταβιβάσεις" αντί της "απόκτησης περιουσιακών στοιχείων" υπό τη μορφή μετοχών.

- Την ορθή υποβολή στοιχείων για τις αναλήψεις χρεών.

Μετά από την ορθή καταγραφή των στοιχείων, ο κρατικός προϋπολογισμός του 2005, αφού ελήφθησαν υπόψη όλες οι προαναφερθείσες αναθεωρήσεις, υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο, καθιστώντας έτσι τη δημοσιονομική πολιτική αξιόπιστη, διαφανή και αποτελεσματική.

Με δεδομένη την προβλεπόμενη άνοδο του ΑΕΠ, τα συνολικά τρέχοντα έσοδα της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να αυξηθούν μεταξύ 2005 και 2007, ως ποσοστό του ΑΕΠ (41,8% το 2004, 42,7% το 2005 και 43,8% το 2007). Οι συνολικές δαπάνες προβλέπεται να μειωθούν από 50,4% του ΑΕΠ το 2004 σε 48,9% το 2007.

Το παρόν ΠΣΑ προβλέπει έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2005 της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ (έναντι 6,1% το 2004). Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της μείωσης θα προέλθει από το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης. Επίσης προβλέπεται ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα αυξηθεί στο 1,9% του ΑΕΠ έναντι ελλείμματος 0,4% το 2004.

Για τα επόμενα έτη το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα μειωθεί στο 2,2% του ΑΕΠ μέχρι το 2007. Συγχρόνως, το πρωτογενές πλεόνασμα θα αυξηθεί βαθμιαία στο 3,2% του ΑΕΠ το 2007.

Το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, ανέρχεται σε 1.010 εκατομμύρια ευρώ (περίπου 0,6% του ΑΕΠ) το 2005. Ήδη κατά τη διάρκεια του 2004 η Κυβέρνηση προχώρησε στις ακόλουθες ιδιωτικοποιήσεις: ΕΛΠΕ (με έσοδα 192 εκατομμύρια ευρώ) και Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (με έσοδα 562 εκατομμύρια ευρώ). Ο λόγος χρέους-ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 99,9% του ΑΕΠ το 2007: η σταδιακή μείωση του λόγου χρέους-ΑΕΠ, θα αποτελέσει το συνδυασμένο αποτέλεσμα των αυξανόμενων πρωτογενών πλεονασμάτων, των μειωμένων προσαρμογών ελλείμματος-χρέους, των εσόδων από αποκρατικοποιήσεις και της υψηλής ονομαστικής αύξησης του ΑΕΠ.

**Πίνακας 5: Δημοσιονομικές Εξελίξεις της Γενικής Κυβέρνησης
(σε εθνικολογιστική βάση)**

% του ΑΕΠ	2004	2005	2006	2007
ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΦΟΡΕΑ				
ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	-6,1%	-3,5%	-2,8%	-2,2%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (*)	-7,7%	-5,1%	-4,3%	-3,7%
ΟΤΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, ΝΠΔΔ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ	1,5%	1,7%	1,5%	1,5%
ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ				
1. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	44,4%	45,4%	46,2%	46,7%
2. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	50,4%	48,9%	49,0%	48,9%

3. ΚΑΘΑΡΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	-6,1%	-3,5%	-2,8%	-2,2%
4. ΤΟΚΟΙ	5,6%	5,4%	5,5%	5,4%
5. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (3-4)	-0,4%	1,9%	2,6%	3,2%
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ / ΔΑΠΑΝΩΝ				
6. ΦΟΡΟΙ	23,2%	23,8	24,0%	24,1%
7. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	16,3%	16,8%	17,4%	17,9%
8. ΛΟΙΠΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	2,3%	2,1%	1,9%	1,8%
9. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	41,8%	42,7%	43,3%	43,8%
10. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	17,1%	16,6%	15,8%	15,1%
11. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (ΕΚΤΟΣ ΑΥΤΩΝ ΣΕ ΕΙΔΟΣ)	18,7 %	19,5%	20,3%	21,2%
12. ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
13. ΤΟΚΟΙ	5,6%	5,4%	5,5%	5,4%
14. ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	1,7%	1,7%	1,6%	1,4%
15. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	4,1%	3,2%	3,3%	3,4%
16. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	50,4%	48,9%	49,0%	48,9%

(*) Δημοσιονομική βάση

Το 2004, η προσαρμογή χρέους-ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης, η οποία ανήλθε στο 2,9% του ΑΕΠ, περιλαμβάνει:

- την αύξηση των καταθέσεων του δημοσίου (εν μέρει για την εκπλήρωση συγκεκριμένων όρων για αποπληρωμή δανείου) της τάξης του 1,5% του ΑΕΠ
- τις διαφορές που προκύπτουν στα έσοδα, κυρίως από την ΕΕ, μεταξύ των δεδουλευμένης και ταμειακής βάσης, της τάξης του 1,4% του ΑΕΠ
- την αύξηση της κεφαλαιακής συμμετοχής του δημοσίου της τάξης του 0,3% του ΑΕΠ

- τις λοιπές προσαρμογές (όπως έκδοση ομολόγων υπέρ το άρτιο, διαφορές τόκων δεδουλευμένων και ταμειακής βάσης, στατιστικές διαφορές κλπ) της τάξης του 0,1% του ΑΕΠ
- μείωση του χρέους λόγω εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις της τάξης του 0,5% του ΑΕΠ

Είναι φανερό ότι οι δύο πρώτες από τις παραπάνω κατηγορίες που ερμηνεύουν και το μεγαλύτερο τμήμα της προσαρμογής χρέους-ελλείμματος, ήταν αναπόφευκτες, καθώς δεν μπορούν να περιληφθούν σε λογαριασμούς “πάνω από τη γραμμή”. Εν τούτοις, ως αποτέλεσμα της δημοσιονομικής απογραφής και της βελτίωσης των στοιχείων, η προσαρμογή χρέους-ελλείμματος θα περιοριστεί δραστικά την περίοδο 2005-2007. Το 2005 η μείωση αυτή έχει υπολογισθεί στο 1,9% του ΑΕΠ κυρίως λόγω της ρύθμισης των χρεών των νοσοκομείων (Ν. 3301/2004), μέρος των οποίων θα κατανεμηθούν στο τρέχον έτος. Το 2006 και το 2007 η προσαρμογή χρέους-ελλείμματος θα μειωθεί στο 0,7% και 0,9% του ΑΕΠ αντιστοίχως.

Πίνακας 6: Εξελίξεις στο Δημόσιο Χρέος

% του ΑΕΠ	2004	2005	2006	2007
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	110,5 %	108,0 %	103,9 %	99,9%
ΜΕΤΑΒΟΛΗ	+1,2%	-2,5 %	-4,1%	-4,0%
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ				
ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ	-0,4%	1,9%	2,6%	3,2%
ΤΟΚΟΙ	5,6%	5,4%	5,5%	5,4%
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟ ΑΕΠ	7,7%	7,7%	7,5%	7,3%
ΑΛΛΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΧΡΕΟΣ				
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ Εκ των οποίων	2,9%	1,9%	0,7%	0,9%
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	0,5%	0,6%	0,3%	0,1%
ΠΡΟΚΥΠΤΟΝ ΕΠΙΤΟΚΙΟ (Γενική Κυβέρνηση)	5,7%	5,3%	5,4%	5,6%

Όπως έχει επισημανθεί σε μελέτη^{1[1]} για το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, στους υπολογισμούς του παραγωγικού κενού υπάρχει μεροληπτικό πρόβλημα με τις ακραίες τιμές, όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος της συνάρτησης παραγωγής (καθώς η τάση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής εξακολουθεί να υπολογίζεται οικονομικά από την Επιτροπή με το φίλτρο Hodrick-Prescott).

Στις προβλέψεις μας για τα κυκλικά προσαρμοσμένα ελλείμματα λαμβάνουμε υπόψη την ευαισθησία των ακραίων τιμών της τάσης των ρυθμών ανάπτυξης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των κινητών μέσων. Με βάση αυτή τη μέθοδο, η μεγέθυνση του δυνητικού προϊόντος υπολογίστηκε στο 3,8% το 2005 και 3,9% το 2006 και 2007. Κατά συνέπεια υιοθετώντας τη μέθοδο της συνάρτησης παραγωγής, υπολογίζουμε ότι για το 2005 το κυκλικά προσαρμοσμένο έλλειμμα της Ελλάδος θα είναι 4,4% του ΑΕΠ, χαμηλότερο από το 6,9% του ΑΕΠ το 2004. Στα προσεχή έτη μειώνεται βαθμιαία και φθάνει το 3,3% του ΑΕΠ το 2007. Η βελτίωση του κυκλικά προσαρμοσμένου ελλείμματος είναι αρκετά σημαντική την περίοδο αυτή, 2,5 εκατοστιαίες μονάδες το 2005, 0,6 εκ. μονάδες το 2006 και 0,5 εκ. μονάδες το 2007.

^{1[1]} Βλέπε 'DG ECFIN, Economic Studies and Research, Econometric Models and Medium-Term Studies, 2003, Reassessing the End Point Problem for Output Gap Calculations. Σε αυτή την μελέτη έχει επίσης γίνει αναφορά στη μεθοδολογία της CPB, η οποία υποθέτει ότι ο ρυθμός μεταβολής της συνολικής παραγωγικότητας είναι στοχαστικός. Οι δικές μας εκτιμήσεις είναι όμοιες με τις εκτιμήσεις της CPB.

Πίνακας 7. Κυκλικά Προσαρμοσμένο Δημοσιονομικό Έλλειμμα ⁽¹⁾

% του ΑΕΠ	2004	2005	2006	2007
1. Αύξηση ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	4,2	3,9	4,0	4,2
2. Καθαρός δανεισμός	-6,1	-3,5	-2,8	-2,2
3. Καταβολές Τόκων	5,6	5,4	5,5	5,4
4. Αύξηση Δυνητικού ΑΕΠ	3,8	3,8	3,9	3,9
5. Παραγωγικό κενό	2,2	2,3	2,4	2,7
6. Κυκλική συνιστώσα	0,8	0,9	1	1,1
7. Κυκλικά προσαρμοσμένο έλλειμμα	-6,9	-4,4	-3,8	-3,3
8. Κυκλικά προσαρμοσμένο πρωτογενές ισοζύγιο	1,3	-1,0	-1,7	-2,1

(1) Ποσοστά του ΑΕΠ. Τα στοιχεία είναι εκτιμήσεις του ΥΠΟΙΟ. Το εκτιμώμενο παραγωγικό κενό του παραπάνω πίνακα διαφέρει από την εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Φθινοπώρου 2004.

4. Σύγκριση του ΠΣΑ2004 με το ΠΣΑ 2003

Οι αποκλίσεις των στοιχείων του τρέχοντος προγράμματος από εκείνες του 2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 8.

Πίνακας 8: Απόκλιση από το ΠΣΑ2003

	2004	2005	2006	2007
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΑΕΠ				
ΠΣΑ 2003	4,2%	4,0%	3,8%	
ΠΣΑ 2004	4,2%	3,9%	4,0%	4,2%
ΔΙΑΦΟΡΑ	0,0	-0,1	+0,2	
ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)				
ΠΣΑ 2003	-1,2%	-0,5%	0,0%	
ΠΣΑ 2004	-6,1%	-3,5%	-2,8%	-2,2%
ΔΙΑΦΟΡΑ	-4,9	-3,0	-2,8	
ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)				
ΠΣΑ 2003	98,5%	94,6%	90,5%	
ΠΣΑ 2004	110,5%	108,0%	103,9%	99,9%
ΔΙΑΦΟΡΑ	12,0	13,4	13,4	

Στα παρακάτω τμήματα αναλύονται και εξηγούνται οι προαναφερθείσες αποκλίσεις μεταξύ των δύο προγραμμάτων:

1. Ρυθμός Ανάπτυξης

Ο ρυθμός ανάπτυξης το 2004 συνέπεσε με τις προβλέψεις που είχαν περιληφθεί στο ΠΣΑ2003.

Οι προβλέψεις του ρυθμού ανάπτυξης για την περίοδο 2005-2006 που περιλαμβάνεται στο παρόν ΠΣΑ, είναι παρεμφερείς με εκείνες του προηγούμενου προγράμματος. Οι υψηλότερες προβλέψεις για τις εξαγωγές, αποδίδονται στην ταχύτερη αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου και του παγκόσμιου ΑΕΠ, καθώς επίσης και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας.

**Πίνακας 9: Παράγοντες που επηρεάζουν την αύξηση ΑΕΠ
(Διαφορές μεταξύ ΠΣΑ 2004 και ΠΣΑ 2003, ρυθμοί μεταβολής)**

		2004	2005	2006	2007
ΑΕΠ	ΠΣΑ 2003	4,2%	4,0%	3,8%	
	ΠΣΑ 2004	4,2%	3,9%	4,0%	4,2%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	0,0	-0,1	0,2	
1. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΠΣΑ 2003	3,2%	3,3%	3,2%	
	ΠΣΑ 2004	3,3%	3,4%	3,4%	3,4%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	0,1	0,1	0,2	
2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΠΣΑ 2003	1,0%	0,5%	0,5%	
	ΠΣΑ 2004	6,5%	1,5%	-0,3%	-0,4%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	5,5	1,0	-0,8	
3. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΣΑ 2003	7,0%	5,7%	5,5%	
	ΠΣΑ 2004	4,9%	4,1%	5,6%	6,3%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-2,1	-1,6	0,1	
4. ΤΕΛΙΚΗ ΕΓΧΩΡΙΑ ΖΗΤΗΣΗ	ΠΣΑ 2003	3,8%	3,6%	3,5%	
	ΠΣΑ 2004	4,2%	3,1%	3,3%	3,7%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	0,6	-0,5	-0,2	
5. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΠΣΑ 2003	6,7%	5,6%	5,3%	
	ΠΣΑ 2004	10,0%	7,8%	8,0%	7,0%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	3,3	2,2	2,7	
6. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	ΠΣΑ 2003	4,7%	3,8%	3,7%	

ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ					
	ΠΣΑ 2004	8,2%	4,1%	4,5%	4,7%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	3,5	0,3	0,8	
7. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ)	ΠΣΑ 2003	0,07	0,09	0,10	
	ΠΣΑ 2004	-0,46	0,40	0,38	0,13
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-0,53	0,31	0,28	

2. Έλλειμμα και Χρέος Γενικής Κυβέρνησης

Στο παρόν ΠΣΑ οι εκτιμήσεις και οι προβλέψεις για τα δημοσιονομικά μεγέθη την περίοδο 2004-2007 βασίζονται σε μια διαφανή μεθοδολογία που, μετά από τις αναθεωρήσεις στοιχείων για την περίοδο του 2000-2004, είναι συνεπής με τους κανονισμούς ESA 95 και τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος. Επιπλέον, το έλλειμμα του 2004 αναθεωρήθηκε προς τα πάνω, λόγω υπέρβασης των δαπανών (τρεχουσών και επενδυτικών) για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και υστέρησης των εσόδων σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα.

Πίνακας 10: Παράγοντες που Επηρεάζουν το Ισοζύγιο και το Χρέος της Γενικής Κυβέρνησης (Διαφορές μεταξύ ΠΣΑ 2004 και ΠΣΑ 2003, ρυθμοί μεταβολής)

		2004	2005	2006	2007
1. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΣΟΔΑ	ΠΣΑ 2003	6,4%	6,3%	6,1%	
	ΠΣΑ 2004	8,5%	10,2%	9,0%	8,5%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	2,1	3,9	2,9	
Εκ των οποίων					
ΦΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΠΣΑ 2003	7,7%	7,1%	6,7%	
	ΠΣΑ 2004	5,1%	12,1%	10,4%	9,2%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-2,6	5,0	3,7	
ΦΟΡΟΙ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	ΠΣΑ 2003	6,0%	5,2%	5,0%	
	ΠΣΑ 2004	8,5%	8,6%	5,0%	4,8%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	2,5	3,4	0,0	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	ΠΣΑ 2003	7,7%	7,3%	7,2%	
	ΠΣΑ 2004	13,5%	11,1%	11,0%	10,8%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	5,8	3,8	3,8	
2. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΣΑ 2003	7,5%	5,6%	5,3%	
	ΠΣΑ 2004	11,1%	7,8%	7,6%	7,2%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	3,6	2,2	2,3	
Εκ των οποίων					
ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ	ΠΣΑ 2003	6,7%	5,6%	5,0%	
	ΠΣΑ 2004	11,8%	4,5%	2,7%	2,5%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	5,1	-1,1	-2,3	

	Α				
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ Σ ΣΕ ΕΙΔΟΣ	ΠΣΑ 2003	9,5%	7,6%	7,4%	
	ΠΣΑ 2004	12,9%	12,5%	12,0%	12,0%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	3,4	4,9	4,6	
ΤΟΚΟΙ	ΠΣΑ 2003	4,3%	1,0%	0,8%	
	ΠΣΑ 2004	4,0%	2,9%	9,4%	6,7%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-0,3	1,9	8,6	
3. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	ΠΣΑ 2003	7,0%	8,2%	7,0%	
	ΠΣΑ 2004	11,0%	-15,0%	9,3%	6,0%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	4,0	-23,2	2,3	
4. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΠΡΑΤΤΟΜΕΝΕΣ	ΠΣΑ 2003	29,0%	17,5%	11,7%	
	ΠΣΑ 2004	46,6%	11,6%	14,2%	8,4%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	17,6	-5,9	2,5	
5. ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ (% ΑΕΠ)	ΠΣΑ 2003	4,7%	5,1%	5,3%	
	ΠΣΑ 2004	-0,4%	1,9%	2,6%	3,2%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-5,1	-3,2	-2,7	
6. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	ΠΣΑ 2003	-1,2%	-0,5%	0,0%	
	ΠΣΑ 2004	-6,1%	-3,5%	-2,8%	-2,2%
	ΔΙΑΦΟΡΑ	-4,9	-3,0	-2,8	
7. ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	ΠΣΑ 2003	98,5%	94,6%	90,5%	
	ΠΣΑ 2004	110,5%	108,0%	103,9%	99,9%

	2004				
	ΔΙΑΦΟΡΑ	12,0	13,4	13,4	
8. ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΑΕΠ	ΠΣΑ	7,7%	7,3%	6,9%	
	2003				
	ΠΣΑ	7,7%	7,7%	7,5%	7,3%
	2004				
	ΔΙΑΦΟΡΑ	0,0	0,4	0,6	
	Α				

5. Εναλλακτικά Σενάρια

Το τμήμα αυτό παρέχει εναλλακτικά σενάρια των δημοσιονομικών προβλέψεων λόγω κυρίως των αβεβαιοτήτων που σχετίζονται με την πρόβλεψη του ρυθμού ανάπτυξης. Παρουσιάζουμε δύο εναλλακτικά σενάρια ώστε να λάβουμε υπόψη την περίπτωση ενός λιγότερου αισιόδοξου, αλλά και την περίπτωση ενός καθαρά απαισιόδοξου σεναρίου για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Οι αβεβαιότητες, οι οποίες απορρέουν από μια παρατεταμένη ασθενή εγχώρια ζήτηση μερικών οικονομιών της Ευρωζώνης, θέτουν σαφώς κινδύνους χαμηλότερης ανάπτυξης, εξασθενίζοντας τις προβλέψεις μιας ισχυρής οικονομικής ανάκαμψης της Ευρωζώνης κατά τα προσεχή έτη. Σύμφωνα με νεότερα διαθέσιμα στοιχεία, αυτή η τάση μοιάζει να επιβεβαιώνεται, καθώς η οικονομική δραστηριότητα στην Ευρώπη δείχνει μια μη αναμενόμενη επιβράδυνση το δεύτερο εξάμηνο του 2004 και πτώση κάτω από το δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο. Άλλη πηγή αβεβαιότητας είναι οι εξελίξεις των καθαρών εξαγωγών στην Ευρωζώνη, των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των εξελίξεων στις τιμές του πετρελαίου. Σε περίπτωση κατά την οποία κάποιοι από αυτούς τους κινδύνους γίνουν πραγματικότητα, οδηγώντας έτσι σε ένα χαμηλότερο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης της Ευρωζώνης και γενικότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ελληνική οικονομία θα μπορούσε να επηρεασθεί δυσμενώς. Ο Πίνακας 11 παρουσιάζει τις προβλέψεις του 2^{ου} σεναρίου δηλαδή του λιγότερου αισιόδοξου (Εναλλακτικό-1) καθώς και του απαισιόδοξου (Εναλλακτικό – 2) και συγκρίνει τα αποτελέσματά τους με εκείνα του βασικού σεναρίου.

Πίνακας 11: Σύγκριση των Εναλλακτικών Σεναρίων Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία

(% ετήσιες μεταβολές, εκτός από δηλώνεται διαφορετικά)

	Σενάριο Βάσης			1 ^ο Εναλλακτικό Σενάριο			2 ^ο Εναλλακτικό Σενάριο		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
A. ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ 1995)									
ΑΕΠ	3,9	4,0	4,2	3,3	3,3	3,3	2,9	3,0	3,0
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	3,4	3,4	3,4	3,2	3,2	3,2	3,0	3,0	3,0
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	1,5	-0,3	-0,8	1,5	-1,2	-1,3	1,5	-1,5	-1,3
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ	4,1	5,6	6,3	3,6	3,0	3,3	2,9	2,4	2,9
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ									
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΧΩΡΙΑ ΖΗΤΗΣΗ	3,1	3,3	3,7	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3	2,3
ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	7,8	8,0	7,0	7,0	7,4	7,0	6,0	7,3	7,0
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	4,1	4,5	4,7	4,1	4,1	3,9	3,7	3,9	3,8
B. ΤΙΜΕΣ									
ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	3,2	3,0	2,7	3,1	2,9	2,7	3,1	2,9	2,7
ΑΠΟΠΛΗΘΩΡΙΣΤΗΣ ΑΕΠ	3,8	3,4	3,0	3,5	3,2	3,0	3,4	3,1	2,9
Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ									
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2,3	2,5	2,6	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΜΟΙΒΩΝ	2,1	1,7	2,0	2,2	1,7	1,9	2,2	1,7	1,9
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	1,5	1,5	1,6	1,2	1,1	1,2	0,9	1,0	1,0

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	10,5	9,8	8,9	10,8	10,3	9,8	11,0	10,8	10,4
Δ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ									
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ				9,3	8,3	7,9			
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	4,5	7,8	7,1	3,8	6,8	6,7	3,7	6,0	6,2
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	-3,5	-2,8	-2,2	-3,6	-2,9	-2,4	-3,7	-2,9	-2,4
ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (% ΑΕΠ)	108,0	103,9	99,9	108,9	106,0	103,0	109,5	107,2	104,7

Τα αποτελέσματα προσομοίωσης του 1^{ου} εναλλακτικού σεναρίου σε σχέση με το σενάριο βάσης προβλέπουν ένα χαμηλότερο ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, 3,3%, ενώ το 2^ο εναλλακτικό σενάριο προβλέπει ένα ετήσιο ρυθμό αύξησης ΑΕΠ 2,9% το 2005 και 3,0% τα προσεχή έτη. Λόγω της χαμηλότερης εγχώριας ζήτησης, καθώς οι ρυθμοί μεταβολής της δημόσιας και της ιδιωτικής κατανάλωσης και των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου θα είναι μικρότεροι από ό,τι στο σενάριο βάσης, ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης) επίσης προβλέπεται να είναι χαμηλότερος κάθε έτος και στα δύο εναλλακτικά σενάρια. Επίσης τα ποσοστά μεταβολής των εξαγωγών, των εισαγωγών και της απασχόλησης παραμένουν κάτω από τις τιμές αναφοράς του σεναρίου βάσης. Ως τμήμα της ανάλυσης ευαισθησίας προβλέπεται μια πιο αργή αύξηση των τρεχόντων εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης κατά μία περίπου εκατοστιαία μονάδα (ή περισσότερο στο 2^ο εναλλακτικό σενάριο) για κάθε έτος. Αντίστοιχες περικοπές σε συγκεκριμένα κονδύλια δαπανών προβλέπονται επίσης σε αυτήν την περίπτωση.

Κατ'αυτόν τον τρόπο η ανάλυση ευαισθησίας βασισμένη και στα δύο εναλλακτικά σενάρια εξασφαλίζει ότι ακόμη και στην περίπτωση που οι προβλέψεις για την ανάπτυξη αποδειχθούν αρκετά απαισιόδοξες, η εφαρμοζόμενη προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής οδηγεί σε ένα έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς το 2006, μένοντας έκτοτε κάτω από το όριο του 3%, με πλήρη συμμόρφωση με τις συστάσεις του άρθρου 104, παρ.9 της Συνθήκης. Το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ ακολουθεί επίσης μια καθοδική πορεία μειούμενο με ικανοποιητικό ρυθμό.

6. Η Διατηρησιμότητα των Δημόσιων Οικονομικών

Η εφαρμογή του Νόμου 3029/2002 παραμένει ακόμη στο επίκεντρο των προσπαθειών της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος, δίνοντας έμφαση στην εισαγωγή νέων εργαλείων, τα οποία προσθέτουν στο σύστημα αξιοπιστία και ευελιξία. Για παράδειγμα, σύμφωνα με όσα προβλέπει ο ανωτέρω Νόμος, το πρώτο Επαγγελματικό Ταμείο έχει ήδη ιδρυθεί και έχουν ψηφισθεί τροποποιήσεις της νομοθεσίας για τις άτυπες μορφές

απασχόλησης. Επίσης έχει προβλεφθεί η δυνατότητα της μεταφοράς των ασφαλιστικών δικαιωμάτων (διαδοχική ασφάλιση) και παρέχονται κίνητρα για την επιμήκυνση του εργασιακού βίου πέραν του νομοθετημένου ορίου των τριάντα πέντε ετών. Η διάκριση των επικουρικών από τις κύριες συντάξεις, μέσω της δημιουργίας χωριστών επικουρικών ταμείων και η εξυγίανση των διαφόρων ταμείων, παραμένουν βασικές προτεραιότητες και έχουν γίνει συγκεκριμένα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή. Η νέα νομοθεσία (νόμος 3232/2004) αποσκοπεί στη βελτίωση διαφόρων πλευρών της υπάρχουσας νομοθεσίας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στα άτομα με ειδικές ανάγκες, ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες και δημοσίους υπαλλήλους. Καταβάλλεται σημαντική προσπάθεια ώστε να καταπολεμηθεί η εισφοροδιαφυγή μέσω της ιδρύσεως ενός ειδικού σώματος (ΥΠΕΔΥΦΚΑ), το οποίο παρακολουθεί τις πληρωμές υγειονομικής περίθαλψης των διαφόρων ασφαλιστικών ταμείων.

Καθώς η Κυβέρνηση χρειάζεται να έχει μια καλύτερη εικόνα της κατάστασης, προετοιμάζονται ήδη οι προβλέψεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, που περιλαμβάνουν τα τελευταία δημογραφικά στοιχεία μαζί με τις επιπτώσεις της νομοθετικής παρέμβασης του 2002. Επίσης, υπάρχουν στο νόμο του 2002 μέτρα τα οποία μένει να εφαρμοσθούν και να αξιολογηθούν πριν εισαχθούν στο σύστημα νέα στοιχεία. Για παράδειγμα, οι προσπάθειες για την ενοποίηση των υπάρχοντων ταμείων στον τραπεζικό τομέα είναι σε εξέλιξη.

Οι δημογραφικές τάσεις αποτελούν την κυριότερη πρόκληση της οικονομικής πολιτικής μακροχρόνια, καθώς η γήρανση του πληθυσμού θέτει κινδύνους για τις χώρες της Ε.Ε. Η ελάφρυνση της πίεσης στις δαπάνες που σχετίζονται με τη γήρανση, χωρίς να απειλείται η κοινωνική τους διατηρησιμότητα, είναι το βασικό προαπαιτούμενο για υγιείς μακροοικονομικές επιδόσεις τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Eurostat, η Ελλάδα πρόκειται να αντιμετωπίσει σημαντικές αλλαγές της διάρθρωσης του πληθυσμού της. Ο Πίνακας 12 παρέχει μια εκτίμηση της μακροχρόνιας διατηρησιμότητας των δημοσίων οικονομικών, βασιζόμενης στις προβλέψεις της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής, όπως ανακοινώθηκαν το 2002, καθώς και εκείνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μια αναθεώρηση των προβλέψεων, η οποία λαμβάνει υπόψη επικαιροποιημένα στοιχεία για τον πληθυσμό και τις δημογραφικές τάσεις, προγραμματίζεται για το 2005.

Πίνακας 12: Διατηρησιμότητα των Δημόσιων Οικονομικών

% του ΑΕΠ	2000	2005	2010	2030	2050
Σύνολο δαπανών	48,9%	44,2%	41,0%	48,5%	49,0%
Συντάξεις γήρατος	12,6%	12,4%	12,2%	17,3%	22,6%
Υγειονομική περίθαλψη (<u>δεν</u> περιλαμβάνει περίθαλψη ηλικιωμένων)	4,8%	5,0%	5,2%	5,9%	6,6%
Καταβολές τόκων	6,9%	4,8%	1,8%	1,0%	0,5%
Σύνολο εσόδων	47,2%	44,4%	41,5%	48,5%	49,0%
Εκ των οποίων: από συνταξιοδοτικές	7,9%	8,3%	8,4%	9,0%	8,8%

εισφορές					
Υποθέσεις					
Αύξηση παραγωγικότητας εργασίας	4,4	2,5	2,5	1,75	1,75
Αύξηση ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους	4,2	3,7	3,7	0,73	0,85
Ποσοστό συμμετοχής αρρένων (ηλικίας 20-64)	84,1	84,0	83,4	81,1	82,1
Ποσοστό συμμετοχής θηλέων (ηλικίας 20-64)	51,1	53,4	55,3	61,0	71,9
Συνολικό ποσοστό συμμετοχής (ηλικίας 20-64)	67,6	68,7	69,4	71,3	77,1
Ποσοστό ανεργίας	11,1	7,1	7,0	6,7	5,5

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

7. Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις

Η Κυβέρνηση δίνει προτεραιότητα στη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών, δηλαδή στην αλλαγή, τη σύνθεση των δημόσιων δαπανών και τον επαναπροσανατολισμό τους προς παραγωγικότερες χρήσεις. Για αυτόν τον σκοπό και λαμβάνοντας υπόψη τις δομικές ανεπάρκειες του παρόντος συστήματος, η κυβέρνηση έχει ζητήσει τεχνική βοήθεια από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για το φορολογικό σύστημα και τον έλεγχο των δαπανών.

Στην κατεύθυνση της αλλαγής του μίγματος των δαπανών, η περικοπή λειτουργικών δαπανών αποτελεί βασική προτεραιότητα του προϋπολογισμού του 2005. Οι λειτουργικές δαπάνες θα μειωθούν κατά 6,5% σε ονομαστικούς όρους και, ειδικότερα, οι καταναλωτικές δαπάνες θα μειωθούν κατά 16,2%, επίσης σε ονομαστικούς όρους. Η εξοικονόμηση πόρων από λειτουργικές δαπάνες θα είναι μεγαλύτερη τα επόμενα έτη σε μία προσπάθεια για αποδοτικότερη κατανομή των πόρων.

Η κυβέρνηση προγραμματίζει επίσης την εφαρμογή ενός αποτελεσματικότερου **συστήματος ελέγχου των δημοσίων δαπανών**. Μέχρι τώρα, ο έλεγχος αναφέρεται μόνο στη νομιμότητα και την τακτικότητα των δαπανών που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό (π.χ., νομική τεκμηρίωση και παραστατικά για κάθε στοιχείο των δαπανών). Προβλέπεται η καθιέρωση ενός ανεξάρτητου σώματος δημοσιονομικών επιθεωρητών μαζί με υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου σε κάθε Υπουργείο ή τοπική αυτοδιοίκηση και νομικά πρόσωπα γενικότερα (με προϋπολογισμό που υπερβαίνει τα 3 εκατομμύρια €).

Ένα νέο πλαίσιο έχει σχεδιαστεί επίσης για τη λειτουργία **των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΔΕΚΟ)**, βασισμένη στην πιστή εφαρμογή των επιχειρησιακών σχεδίων, τη συγκρατημένη εισοδηματική πολιτική (σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες), τον έλεγχο των

δανειακών αναγκών και την έγκριση δανειοδότησης μόνο για επενδυτικούς σκοπούς και εξυπηρέτηση του χρέους.

Όσον αφορά τα έσοδα, η πραγματοποιηθείσα μεταρρύθμιση περιλαμβάνει διατάξεις για διαφανέστερους και αποδοτικότερους φορολογικούς ελέγχους για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις. Οι έλεγχοι για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες με κύκλο εργασιών (ακαθάριστα έσοδα) μέχρι ενός ορισμένου ορίου θα απλοποιηθούν σημαντικά. Ένας κατάλογος των εκπιπτόμενων δαπανών έχει ήδη δημοσιευθεί, μειώνοντας το βαθμό αυθαιρεσίας των ελεγκτών και την ανάγκη προσφυγής στα δικαστήρια. Πέρα από τα ζητήματα ισονομίας, η μείωση του διοικητικού βάρους των επιχειρήσεων και η καταπολέμηση της διαφθοράς αναμένεται να διευρύνουν την φορολογική βάση.

Το νομικό πλαίσιο για **το άνοιγμα των αγορών στον ανταγωνισμό** (ειδικότερα κλάδους δικτύων) είναι ουσιαστικά σε ισχύ. Στις τηλεπικοινωνίες, οι εναλλακτικοί φορείς έχουν κερδίσει ήδη ένα συνολικό μερίδιο 15% της συνολικής αγοράς σταθερής τηλεφωνίας (αυτό το μερίδιο είναι σχεδόν 30% όσον αφορά στις διεθνείς κλήσεις). Στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ένας νέος νόμος υιοθετήθηκε το 2003 επιτρέποντας, μεταξύ άλλων, ασύμμετρη αντιμετώπιση της ΔΕΗ σε ό,τι αφορά στις συμφωνίες διαθεσιμότητας ισχύος στην παραγωγή ενέργειας. Η δευτερογενής νομοθεσία εκκρεμεί και το ίδιο ισχύει για το λογιστικό διαχωρισμό της ΔΕΗ. Στην αγορά φυσικού αερίου, η κυβέρνηση επιλέγει ένα ταχύτερο άνοιγμα της αγοράς και, σύμφωνα με την πρόσφατη νομοθεσία, όλοι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των συμπαραγωγών με κατανάλωση πάνω από 25 εκατομμύρια μ³/έτος γίνονται επιλέξιμοι καταναλωτές αρχίζοντας από την 1η Ιουλίου 2005. Στην ηλεκτρική ενέργεια και στις αγορές φυσικού αερίου, τα εγχώρια συστήματα έχουν ήδη (ή πολύ σύντομα θα έχουν) διασυνδεθεί με εκείνα των γειτονικών χωρών, παρέχοντας κατά συνέπεια μια εναλλακτική λύση στην ύπαρξη εναλλακτικών προμηθευτών στην εγχώρια αγορά.

Ίδρυση επιχειρήσεων. Νέα νομοθεσία έχει προετοιμαστεί, στοχεύοντας στη μείωση της γραφειοκρατίας και του χρόνου που απαιτείται για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων καθώς και του κόστους, παρέχοντας συγχρόνως προτεραιότητα στην προστασία του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της ασφάλειας. Η σχετική νομοθεσία (νόμοι 2516/97, 2965/01, πολυάριθμες υπουργικές αποφάσεις) θα απλοποιηθεί και θα επικαιροποιηθεί προκειμένου να αντιμετωπιστεί η έλλειψη νομοθετικής κωδικοποίησης, ο μειωμένος συντονισμός μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών και ο λαβύρινθος των συναρμοδιοτήτων.

Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές αγορές, νέα νομοθεσία έχει ετοιμαστεί, ενσωματώνοντας μεταξύ άλλων την οδηγία 2003/6/EC για την κατάχρηση της αγοράς. Η έμφαση δίνεται σε προληπτικά μέτρα, που στόχο έχουν στην αύξηση της διαφάνειας στην αγορά μέσω έγκαιρης αποκάλυψης και διάδοσης ακριβών πληροφοριών στους επενδυτές. Ήδη ετοιμάζεται συμπληρωματική νομοθεσία για περαιτέρω βελτίωση του λειτουργικού πλαισίου των χρηματοοικονομικών αγορών.

Μεταρρύθμιση υγειονομικής περίθαλψης. Η Κυβέρνηση έχει προετοιμάσει μια εκτεταμένη μεταρρύθμιση του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης που σύντομα θα υποβληθεί σε δημόσια διαβούλευση. Ο κύριος στόχος της προτεινόμενης μεταρρύθμισης είναι να εξασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα βραχυπρόθεσμα και τη διατηρησιμότητα του συστήματος μακροπρόθεσμα (μέσω της συγκράτησης δαπανών) αντιμετωπίζοντας συγκεκριμένες αδυναμίες του παρόντος συστήματος και εξασφαλίζοντας ένα ικανοποιητικό επίπεδο υπηρεσιών για όλους τους Έλληνες πολίτες.

Το πιο πιεστικό πρόβλημα βραχυπρόθεσμα είναι η συσσώρευση χρέους προς τους προμηθευτές νοσοκομείων. Αυτήν την περίοδο, είναι σε εξέλιξη η αναδιάρθρωση αυτού του χρέους, ενώ ετοιμάζονται και άλλα μέτρα για να αποτρέψουν την επανεμφάνισή του στο μέλλον όπως : ένα συγκεντρωτικό σύστημα διαχείρισης των προμηθειών του δημοσίου, ένα νέο σύστημα διοίκησης για τα δημόσια νοσοκομεία (που βασίζεται στη μεταβίβαση λειτουργικής εξουσίας στο επίπεδο του τοπικού νοσοκομείου) και ένα νέο ηλεκτρονικό σύστημα λογιστικής παρακολούθησης για όλα τα νοσοκομεία του ΕΣΥ και τα κέντρα υγείας που στο τέλος κάθε οικονομικού έτους θα πρέπει να παρουσιάζουν ισολογισμούς.

Όσον αφορά **στη μείωση του κόστους μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα**, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΥΥΚΑ) προγραμματίζει:

- Χρήση πληροφορικής εκτενώς. Ο μακροπρόθεσμος στόχος του ΥΥΚΑ είναι η λειτουργία των συστημάτων ΕΠΠ (Επιχειρησιακού Προγραμματισμού Πόρων) σε όλο το ΕΣΥ.
- Η εφαρμογή των σύγχρονων διοικητικών μεθόδων στα νοσοκομεία ΕΣΥ όπως περιγράφεται παραπάνω,
- Νέοι μηχανισμοί τιμολόγησης και κοστολόγησης,
- Αυξημένος έλεγχος των κοινωνικών υπηρεσιών.

Το ΥΥΚΑ βασίζεται επίσης στις συμπράξεις Δημοσίου–Ιδιωτικού τομέα (PPPs), και πιο συγκεκριμένα στις συνεργασίες μεταξύ των δημόσιων νοσοκομείων και των ιδιωτικών ασφαλιστικών επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών νοσηλείας στα νοσοκομεία του ΕΣΥ. Η δυνατότητα επέκτασης της χρήσης της αποκαλούμενης "Ολυμπιακής" υποδομής υγείας διερευνάται με σκοπό την καλύτερη δυνατή χρήση νέων πτερύγων που έχουν κατασκευαστεί, κυρίως στα γενικά νοσοκομεία του ΕΣΥ της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας. Προγραμματίζονται επίσης πιλοτικά σχέδια συμπράξεων Δημοσίου-Ιδιωτικού τομέα και Ιδιωτικών Χρηματοοικονομικών πρωτοβουλιών (PPP/PFI) για την κατασκευή δημόσιων νοσοκομείων. Αυτή η πρωτοβουλία θα ελαφρύνει το οικονομικό βάρος του ΠΔΕ που αποτελεί σήμερα τη μόνη ειδική πηγή χρηματοδότησης της κοινωνικής υποδομής.